

RAFAEL COMPTA I LA MÚSICA SACRA AL FINAL DEL SEGLE XVIII I AL PRINCIPI DEL SEGLE XIX A GIRONA. ANÀLISI D'UN *TE DEUM*

MARTA GRASSOT RADRESA

Rafael Compta i Bosch va néixer al voltant del 1761 a Vic. La seva vida va transcórrer en tres seus eclesiàstiques importants, Vic, Barcelona i Girona, i és d'aquest últim lloc d'on es conserven la majoria de les seves obres.

Segons les diverses fonts consultades a Vic, suposem que provenia d'una família de músics. En una llista sobre els membres de la capella de música de la catedral de Vic que hi ha al Llibre de secretaria del 1780, apareixen tres membres amb aquest cognom: Anton Compta (trompa), Pere Anton Compta (viola) i Rafael Compta (violí).

Sabem que Rafael Compta va restar durant vuit anys com a escolà a la catedral de Vic i seguidament el trobem a Barcelona on va estudiar composició i es va perfeccionar com a violinista, i fou admès en aquesta funció a l'església de Santa Maria del Pi l'any 1786.

Tenim constància que posteriorment va estar com a sotsmestre de capella a la catedral de Barcelona, i al 1794 ja el trobem admès com a mestre de capella a Girona, on hagué de passar períodes conflictius, primer la Guerra Gran (1793-1795) i després la Guerra del Francès (1808-1814).

En aquesta seu va seguir a més els estudis de teologia i va rebre el títol de prevere el 1797. Durant el seu càrrec com a mestre de capella s'encarregava bàsicament d'ensenyar els escolans i presidir els actes de les oposicions. És té també constància que era massa sever amb els minyons i que no els ensenyava adequadament.

Tenim notícia, ja a partir del 1815, de la seva mala salut; no va tardar a morir, l'agost del mateix any.

Quant a l'obra conservada, tenim de vuitanta-cinc obres a l'Arxiu Capitular de Girona, una obra a la Biblioteca de Catalunya —una cantata— i un petit fragment d'una simfonia a l'Arxiu Diocesà de Girona.

El fons conservat a l'Arxiu Capitular recull l'obra litúrgica i paralitúrgica en llengua vernacle, de la qual destaquen trenta-tres goigs i vint-i-un villancets. Entre les altres obres també es conserven dues misses, un *Magnificat*, un *Te Deum*,

dos motets, rosaris, i també un *Rondó con violines y fagot obligado*, l'única obra profana que es conserva.

Seguint l'anàlisi estilística i detallada del seu *Te Deum* compost l'any 1814 amb registre 224Cm, més l'observació d'altres *Te Deum* i també algunes misses de la segona meitat del segle XVIII de compositors com Domènec Arquimbau, Jaume Balius, Francesc Juncà o Francesc Queralt, hem pogut veure com evolucionaren les tendències estilístiques en aquesta època, i s'ha comprovat un quefer compositiu general que podem observar en aquest *Te Deum* de Rafael Compta, el qual creiem que recull alguns dels aspectes estilístics principals que es van anar incorporant en les obres d'aquesta època, tant elements provinents de la influència italiana, com, més tard, una influència de l'estil nòrdic, especialment de Haydn.

Així els principals trets compositius que hem pogut observar en la majoria d'obres, incloent-hi la de Compta, són: melodia de disseny conjunt i d'àmbit reduït, harmonia molt bàsica, sobretot acords triades, modulacions a tonalitats veïnes i cadències autèntiques, ús d'una plantilla vocal formada per dos cors a quatre veus, i una plantilla instrumental per parelles amb dos violins, dos oboès i dues trompes, i algunes vegades també l'ús de la flauta i el fagot, més un acompanyament.

La textura predominant és l'homòfona amb l'ús puntual de petits fragments imitatius, i finalment en el cas de Compta trobem, en la seva introducció instrumental del *Te Deum* analitzat, una imitació de la forma sonata, la qual cosa denota aquesta influència haydniana del final del segle.

Observem al llarg d'aquesta segona meitat de segle bàsicament un canvi en la textura, que va del contrapunt barroc a l'homofonia, i sobretot una importància gradual que es va anar donant en el tractament instrumental; en el cas de Compta, a més, es percep una influència de l'estructura de sonata clàssica. Creiem que l'arribada de les obres de Haydn a Catalunya —a partir de la dècada de 1780-1789—, que encara es conserven en diverses seus com Manresa, Barcelona, Olot o Girona, hi van tenir un paper remarcable.

Tot i que no ho hem comprovat, moltes obres observades comencen amb una llarga introducció instrumental susceptibles d'imitar la forma sonata a l'igual com hem vist en l'obra de Compta. Aquesta, però, és una hipòtesi que esperem comprovar en recerques properes.

Esperem, doncs, que aquest estudi ens hagi servit per aprofundir i promoure la recerca futura d'una música majoritàriament oblidada, i que no per això deixa de tenir molt a dir.